

PENDİK RAM

NİSAN 2023 E-BÜLTEN

Sevgili Okurlarımız,

Dijitalleşen çağa uygun olarak yılda bir sefer yayımladığımız e-dergi ve her ay yayımlamakta olduğumuz e-bültenimizin Nisan sayısı ile karşınızdayız.

İçinde bulunduğumuz ay içerisinde ülkemiz ve İslam alemi için kutsal olan Ramazan Bayramı ile birlikte; 23 Nisan 1920'de Birinci Meclisimiz "TBMM"nin açılışı ve Türk Halkının egemenliğini ilan ettiği iki anlamlı günü birlikte kutladık.

Toplum ve millet olarak yaşadığımız deprem acısının yaralarını sarmak için büyük gayret içerisindeyiz. Birlik ve beraberlik içerisinde, dayanışma ile birlikte bu sancılı süreci de elbirliği ile aşacağımızdan hiçbir şüphe duymuyoruz.

E-Bülten'imizin yayımlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür eder. Keyifli okumalar dilerim..

Aladdin KARACAN
Kurum Müdürü

Telefon	0216 482 88 98
E-posta	www.pendikram.meb.k12.tr
Facebook	Pendik Rehberlik ve Araştırma Merkezi
İnstagram/ Twitter	pendikram / PendikRAM
Rehberlik E-posta	pendikram@hotmail.com
Özel Eğitim E-posta	rampendik@gmail.com rampendikegitsel@gmail.com
Adres	Yenişehir Mahallesi, Cumhuriyet Blv. No:32 Pendik /İSTANBUL

E- Bülten Yayın Ekibi

Aladdin KARACAN
Kurum Müdürü

Zeynep BARUT
Müdür Yardımcısı

Hilal ÖZTÜRK
RPD Hiz. Böl. Baş.

Ayşe Sevra AKTAŞ
Psikolojik Danışman

Hanife KIZIL
Psikolojik Danışman

Hilal Beyza TURKAY
Psikolojik Danışman

Ozan Can COŞKUN
Psikolojik Danışman

-2 NİSAN-
OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ

Otizm eksiklik değil, farklılıktır !

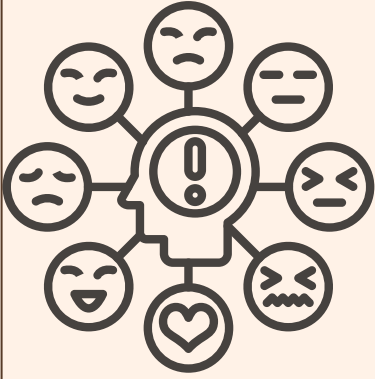
YAŞAMDAN BİR KONU:

DUYGULAR

Hazırlayan
Ferize ÖNAL
Psikolojik Danışman

Hissetmek insan doğasının bir parçası olduğu kadar, hissetmenin derinliği ve gerçekliği kişinin yaşamının nasıl bir zeminde ilerlediği ile oldukça ilişkilidir. Ve bu ilişkinin tohumları ilk çocukluk yıllarında atılır. Bu zeminin oluşumunda bu tohumların ne kadar narin yerleştirildiği önemli bir konudur. Çocukluk ihtiyaçlarımızı anne(bakım veren) tarafından görülmek, anlaşılma, ciddiye alınma, saygı duyulma, gerektiğinde annemiz tarafından yatırılmak olarak sıralayabiliriz.

Çocuğun temel yaşam ihtiyaçlarının varlığı ve yaşamını devam ettirmek için bunların karşılanması gerektiğinden onu yanında bir yetişkin olmadan düşünemeyiz. Bu bilgi temel ihtiyaçlarını karşılayacak yaş düzeyinde olmayan tüm çocuklar için geçerlidir. Winnicott'un bakış açısına göre anne kollarında tuttuğu bebeğine bakar, bebek dosdoğru annenin yüzüne bakar ve bu yüzde kendini bulur. Bu noktada tabii ki istenen annenin tüm ihtiyaçlarıyla çocuğunu görebilmesi, kendi korku ve planlarını bebeğine yansıtmıyor olması gerekir. Eğer ki anne kendi korku, kaygı, beklenti ve planlarını çocuğa yansıtırsa bebek annenin yüzünde kendini değil annenin duygusal yoksunluğunu görür. Bunun gelişim döneminde işlenmemiş olması da ileride kişinin kendisine ayna aramasına ve kendisini açılan bu duygusal yarayı kapatmaya çalıştığı alanların içinde bulmasına neden olur.

Oluşan bu duygusal ihtiyaç ile kişi kendisini yaşadığı olumsuzluklarda ilk çocukluk yıllarındaki ihtiyaçlarına bilerek ya da bilmeyerek dokunurken bulur. Alice Miller bu ihtiyacı şöyle açıklar:

'Kişinin içine düştüğü bunalımlar, onu yaranın oldukça yakınına götürür. Fakat yara ancak yitirilenlerin özellikle yaşamım belli kritik evresinde yitirilmiş olanların yası yaşanabildiği zaman kapanır.'

Görüldüğü gibi gelişim döneminin duygusal, bilişsel ve psikolojik ihtiyacının karşılanmaması ile kişi tutulmayı bekleyen bir yas ile karşı karşıya kalır. Bu yasin tutulabilmesi için kişinin ihtiyaçlarının farkında olması, ilk çocukluk yıllarının negatif yaşantı ve duyguları ile yüzleşebiliyor olması gerekir. En azından bu kararlılığı kendinde bulabilmesi bu yolun önemli bir adımıdır.

İlk çocukluk yıllarının ilişkisel anlamdaki hayal kırıklıkları, öfkesi, beklenen sevgi ve bu beklentinin karşılanmamasından doğabilecek nefret belki de kişinin kendisine temas etmekte zorlandığı en önemli yerdir, ancak kişinin aynı zamanda var olabileceği ve aradığı aynayı bulabileceği yerdir. Bu anlamıyla duygulardan bahsetmek faydalı olabilir. Hissetmek evrensel bir konudur ve negatif ve pozitif olmaları ile bir bütündür. Bu bütünlükle duygularımız aynı zamanda var oluşumuzu temsil eden bir anlam taşır.

Duygulardan arınık, yalnızca olması gerekenler üzerine inşa edilmiş bir hayat hissetmeye izin vermeyişimizle bize stabil, konforlu, heyecansız, donuk ve yaşanmayan belki bunaltıcı bir dünya sunar. Olumsuz duygulara temas etmenin zorluğu, bastırılmış ve acı barındıran tüm duygularla bize ait olanların hepsini yok saymaya çalışarak bir ömür geçirebiliriz. Duyguların bütün oluşunu ele aldığımızda; öfke, terk edilmişlik, kıskançlık, pişmanlık, çaresizlik, yalnızlık duyguları olmadan içgüdülerimizin uyandırdığı isteklerle birlikte gerçek bir mutluluk, sevinç, coşku, heyecan gibi olumlu duygulara yaşamımızda nasıl yer verebiliriz?

İlk çocukluk yıllarımızda deneyimlediğimiz negatif yaşantılarla bu dünyada işlevsel kalabilmek için duygularımızı bastırıyor olmamız olasıdır. Önemli olan yaşam yolculuğumuzda bunların farkında olarak kendi aynamızı bulmanın yollarını aramak, bunun zor bir yol olduğunu bilmek, gerektiğinde yas tutabilmek, hissetmeye izin vermek, negatif ve pozitif olanı işleyebilmek ve yaşamı gerçekliği ile kabul etmek gerektiğidir.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİR ÇOCUĞA SAHİP OLAN AİLELERE ÖNERİLER

Hazırlayan
Esra KÖSE
Özel Eğitim Öğretmeni

Bir insanın hayatta yaşayabileceği en güzel duygulardan ve mükemmel olaylardan birisi hiç kuşkusuz çocuk sahibi olmaktır. Ancak çocuğun zihin engelli olduğunun öğrenilmesi yaşanan duyguların yoğunluğunu değiştirir. Önemli olan bu noktada anne-babalar olarak çocuğunuzu kabullenmek ve onu her yönüyle sahiplenmektir.

Özel gereksinimli bir çocuğa anne-baba olmak zor bir görevdir. Bu zor görevde ilk yapacağınız iş çocuğunuzu kabullenmektir. Sizin çocuğunuz sebebi ne olursa olsun farklı özellikleri olan bir çocuktur. Bunu kabullenme noktası anne-baba için ne kadar zor olursa olsun ailenin mutluluğu ve çocuğun sağlıklı yaşaması için oldukça önemlidir.

Çocuğun olduğu gibi kabul edilmesi ileride karşılaşılabilecek sorunların üstesinden gelinmesinde atılacak önemli bir adımdır. Akrabalarınızın, komşularınızın, sokakta yürürken gördüğünüzü insanların, toplu taşıma araçlarında ki insanların tepkileriyle, meraklı bakışlarıyla karşılaşacaksınız. Bu konularda yapabileceğiniz bazı önerilerimiz var:

- Çocuğunuzun kabulü bütün bu tepkilerden daha az etkilenmenize yardımcı olacaktır. Ve siz çocuğunuzu kabullenmiş bir anne-baba olarak çocuğunuzu topluma daha kolay kabul ettirirsiniz.

- Çocuğunuzu sosyal ve fiziksel ortamlardan kısıtlamayınız. Onu eve kapatmayınız. Parka götürün, ev gezilerine götürün. Birlikte sokağa çıkıp yürüyün Ona çevreyi tanıttın, anlatın. Sorularına cevap verin, yüz defa da sorsa cevap verin. Çevrenizdeki insanların bakışları sizi kızdırmamasın etkilemesin.
- Çocuğunuzdan beklentilerinizi özür ve özelliklerine göre ayarlayın. Normal bir çocukla karşılaştırıp aynı görevleri beklemeyiniz.
- Çocuğunuzun aşırı korumayınız. Tüm ile bireyleri çocuk için özveride bulunmaya hazırdırlar. Muhakkak özveride bulunulacak çocuk korunacak ama bunun da bir sınırı vardır.
- Çocuğunuzun yapması gereken beceri, davranış ve gereksinimleri çocuğa fırsat tanımadan aileden herhangi biri yerine getirmemelidir. Ona fırsat verilmelidir
- Çocuğunuzun yapması gereken beceri, davranış ve gereksinimleri çocuğa fırsat tanımadan aileden herhangi biri yerine getirmemelidir. Ona fırsat verilmelidir
- Çocuğunuzun tek başına bir şeyler yapmasına izin veriniz.Çocuğunuzun bir işi yapıp o işi başarmadaki başarı hissini tatmaya ihtiyacı vardır.
- Çocuğunuzun tutarlı davranmalısınız. Annenin, çocuğun yapmasına izin vermediği bir davranışa baba da izin vermemelidir. Ayrıca söz verdiğiniz bir şeyi muhakkak yerin getirmelisiniz veya yerine getiremeyeceğiniz sözü, vermemelisiniz. Bu çocuğunuzun size karşı güvenini, inancını sarsacaktır,
- Ondan yapamayacağı bir davranışı veya beceriyi istemeyiniz. Onun sınırlarını zorlamanız aşırı yüklenmeniz kendine güvenini sarsabilir ve başarısızlık duygusuna kapılarak içine kapanmasına sebep olabilir.
- Diğer özel gereksinimli çocukların aileleri ile bir araya geliniz, duygularınızı düşüncelerinizi paylaşınız. Bilgi alışverişinde bulunarak rahatlayabilirsiniz.

23 Nisan

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Kutlu Olsun!

TRAVMA YAŞAM BOYU GELİŞİMİN HER AŞAMASINI NASIL KESER?

Hazırlayan
Burcu AŞİNA
Psikolojik Danışman

Travma, büyüme ve gelişmeyi derinden etkileyebilir. İyileşmek için kendi halimize bırakıldığında, kendimizi iyileştirmeye çalışırız, bu da gerçek potansiyelimize ulaşma fırsatımızı ve genel olarak yaşam sevgimizi kaybederiz. Travma etkisinin gelişimimizi nerede engellediğini ve iyileştirme müdahalemizi nereye hedefleyeceğimizi anladığımızda, özellikle bu aşamaları tedavi eden müdahalelerin iyileşmeyi hızlandırmaya nasıl yardımcı olabileceğini ve hayatınızı ve kendinizi sevmeyi kolaylaştırdığını keşfedebiliriz.

Travma ve Gelişim Kesintileri

Travma, gelişim sürecini çeşitli şekillerde etkileyebilir. Travmatik bir olay, gelişimin herhangi bir aşamasında ortaya çıkabilir ve büyümeyi ve başarıyı engelleyebilir. Travma ayrıca gelişimi tamamen durdurabilir, bireyi gelişimin daha erken bir aşamasında dondurabilir ve ilerlemesini zorlaştırabilir.

Örneğin, yaşamın ilk yıllarındaki(doğumdan 18 aya kadar) travmatik olaylar, bir çocuğun dünyaya ve insanlara güvenmemesine neden olabilir. Bu, anlamlı ilişkiler kurmada veya kendini güvende hissetmede zorluklara yol açabilir. Aynı şekilde, 18-40 yaş arasındaki travma, bir bireyin yaşamının ilerleyen dönemlerinde güvene dayalı bir ilişki geliştirmesini engelleyerek izolasyona neden olabilir.

Travmaya Yönelik Müdahaleler

Erikson'un gelişim aşamalarını kesintiye uğratan travmaya yardımcı olmak için tasarlanan müdahaleler, tamamlanmamış veya gelişmemiş aşamaya benzer şekilde işleyen deneyimler yaratmayı amaçlar. Müdahaleler, kişinin sıkışıp kaldığı aşamaya göre seçilir

Başarılı bir müdahale, çocuklara duygularını keşfetmeleri ve hayal güçlerini harekete geçirmeleri için güvenli bir ortam sağlamanın bir yolu olan ve daha erken bir aşamada takılıp kalan çocuğun sağlıklı bir gelişim deneyimi yaşama şansına sahip olmasını sağlayan oyun terapisi'dir .

Yetişkinlere yönelik diğer müdahaleler arasında travma odaklı bilişsel davranışçı terapi, şema terapi, şema koçluğu , göz hareketi duyarsızlaştırma ve yeniden işleme(EMDR) ve somatik deneyimleme yer alır.

Travma ve onun gelişim üzerindeki etkileri hakkında daha fazla şey öğrendikçe, müdahaleler travmayı tedavi etmede daha etkili hale geliyor ve iyileşme süreci boyunca zamanında kaynak ve destek sağlıyor. Örneğin, gelişiminizi kesintiye uğratan bir travma yaşadıysanız, travma odaklı müdahale konusunda eğitim almış bir terapistle konuşmak kişisel gelişiminizi hızlandırmanıza yardımcı olabilir. Ve kişiselleştirilmiş destekle, hayatınızı ve kendinizi her gün biraz daha sevmeyi öğrenebilirsiniz.

İyileşmenin mümkün olduğunu hatırlamak önemlidir. Travmatik bir deneyimden sonra bile kişisel gelişiminizde büyük adımlar atabilirsiniz. Uygun destek ve kaynaklarla ilerleyebilir, tatmin edici ve anlamlı bir hayatı yeniden kurabilir ve gerçek özünüzü bulabilirsiniz.

KAYNAKÇA

- Erikson, E. (1950). Çocukluk ve toplum . Norton.
 Van Der Kolk, B. (2014). Beden kayıt tutar: Travmanın iyileşmesinde beyin, zihin ve beden . Nobel Yaşam.
 Cicchetti, D. ve Rogosch, F. (1997). Kötü muamele görmüş çocuklarda dayanıklılığın desteklenmesinde öz-örgütlenmenin rolü. Gelişim ve Psikopatoloji, 9(4), 797-815.
 Kapp, SK ve Bannink, FP. (2019). Girişimciler için şema koçluğu: Psikoterapi ve iş koçluğundan gelen içgörülerini birleştirmek. İşletme ve Psikoloji Dergisi, 34(3), 291-308.
 Young, JE, Klosko, JS ve Weishaar, ME (2003). Şema terapi: Bir uygulayıcının kılavuzu . Guilford Basın.

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİNE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELERE NEDEN GEREK DUYULDU?

Hazırlayan
Tarık YILDIZ
Özel Eğitim Öğretmeni

Özel eğitime gereksinimi bulunan bireyleri ve özel eğitimde çalışacak kişilerin haklarını güvence altına almak ve bu haklardan faydalanmalarını sağlamak için bu düzenlemelere ihtiyaç duyulur. Özel eğitime gereksinimi olan bireylerin eğitim göreceği kurumlar bu kurumlarda alacakları eğitim, eğitimi verecek kişileri belirtir. Özel eğitime gereksinimi bulunan bireylerin tanılama, yerleştirme ve değerlendirme aşamalarını belirtir ve bunları garanti altına alır. Özel eğitime gereksinimi olan bireylerin Milli eğitim bakanlığı bünyesinde her türlü eğitim haklarını açıklar . (erken yaş, erkentanı, temel eğitim hakkı, kesintisiz eğitim vb.).

Tanılama Değerlendirme yerleştirme süreçlerini tek tek açıklar ve bu süreçleri garanti altına alır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini özel eğitim alanında çalışmasını sağlamıştır. Okul kurum açma ve resmi devlet okullarının Milli eğitim Bakanlığı çerçevesinde yürüteceği programlar, kaynaştırma eğitimi, aile eğitimi, ayrı eğitim gibi maddeler belirtilmiştir. Bu yasal düzenlemeler sayesinde haklar garanti altına alındığı için olası problemlerin ve tartışmaların önüne geçilir.

Türkiye’de ilk olarak 1983 yılında çıkarılan 2916 Sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu ile özel gereksinimleri olan çocukların eğitimine ilişkin adım atılmıştır. 1987 yılında çıkarılan Özel Gereksinimleri Olan Çocukların Okul Öncesi Eğitimleri ile İlgili Genelge ile engelli tanısı alan okul öncesi çocukların özel olarak uyarlanmış programlar kullanılarak özel eğitim anaokulları ve ana sınıflarında okul öncesi eğitimden yararlanması söz konusu olmuş ve ailelerin de rehberlik hizmeti alması esası belirlenmiştir.

1997 yılında yürürlüğe giren 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile özel gereksinimleri olan bireylerin eğitim hizmetlerinin olabildiğince normal gelişim gösteren bireyler arasında sağlanması felsefesine dayalı, öğrenci merkezli, öğrencinin yapabildiklerine göre program geliştirilmesi hükme bağlanmaktadır.

2005 yılında 5378 Sayılı Engelliler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile engelliliğin önlenmesi, engellilerin sağlık, eğitim, iyileştirme, istihdam, bakım ve sosyal güvenliğine ilişkin sorunların çözümlenmesi ve engellilerin farklı alanlardaki gereksinimlerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

2006 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde özel eğitime ihtiyacı olan bireylere sağlanacak hizmetler yasal olarak güvence altına alınmıştır. Bu yönetmelik ile ayrıca, en az sınırlandırılmış eğitim ortamında söz edilerek çocukların önce kaynaştırma ortamına yerleştirilmesi, bu durum çocuğun yararına değilse bu durumda özel sınıfa, özel sınıfta uygun değilse özel eğitim okuluna yerleştirme yapılması ve bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme kararı alınmıştır.

2007 yılında çıkarılan Engelliler Kanunu ile Özel eğitim ve iyileştirme merkezlerince sağlanan hizmetler Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiş, her engel grubuna yönelik modüler eğitim programları uygulamaya konulmuştur.

2012 yılında Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından bir yönetmelik yürürlüğe girmiştir. İlgili yönetmelikte 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu (Madde 1) kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve iyileştirme merkezlerindeki eğitim ve öğretim, yönetim, engelli bireylere uygulanacak destek eğitim programları süreci ve merkezlerde engelli bireylere uygulanacak destek eğitim giderlerinin karşılanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlandığı belirtilmektedir.

Türkiye'de özel gereksinimle bireylerin eğitim hakkından eşit derecede yararlanabilmeleri için uluslararası çok önemli yere sahip olan sözleşmelere de yer verilmiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 21. maddesinde "Herkesin, ülkesinde kamu hizmetlerinden eşit yararlanma hakkı vardır", Çocuk Hakları Bildirgesinin 5. ilkesinde "Fiziksel, zihinsel ya da sosyal bakımdan engelli çocuğa gerekli tedavi, eğitim ve bakım sağlanmalıdır", Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 23. maddesinde "Engelli çocuğun eğitimi, meslek eğitimi, tıbbi bakım hizmetleri, iyileştirme hizmetleri, meslek hazırlık programları, ve dinlenme/sosyal olanaklarından etkin olarak yararlanmasını sağlamak üzere düzenlenir ve çocuğun en eksiksiz biçimde toplumla bütünleşmesi yanında, kültürel ve ruhsal yönü dahil bireysel gelişmesini gerçekleştirme amacını güder" BM Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. maddesinde ise "Devlet tarafları tüm düzeylerde bütünleştirici bir eğitim sistemi sağlar," ifadelerine yer verilerek uluslararası düzenlemelerin tüm vatandaşlar için yapılması ilkesi ön plana çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- Özgökçeler, S., & Alper, Y. (2010). Özürlüler Kanunu'nun sosyal model açısından değerlendirilmesi. *Business and Economics Research Journal*, 1(1), 33.
- Vural, S., Yücesoy, Ş., & Ünlü, E. (2003). Türkiye'de Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Hizmetlerin Yasal Yapılanmasında Avrupa Birliği'ne Uyum Çabalarının Yansımaları. *Sosyal Bilimler Dergisi*